

Autopoprawka do projektu Apel Nr ...../18
Sejmiku Województwa Małopolskiego
z dnia ..... 2018 r.
w sprawie projektu ustawy o jawności życia publicznego

Sejmik Województwa Małopolskiego wyraża głębokie zaniepokojenie dla planowanych zmian wprowadzanych w polskim porządku prawnym, a związanych z procedowaniem projektu ustawy o jawności życia publicznego.

Projekt ustawy o jawności życia publicznego, przewidujący wprowadzenie rozwiązań, służących w ocenie projektodawcy wzmocnieniu przejrzystości zarządzania państwem i jego majątkiem, wprowadza szereg zapisów i postanowień, do których nie sposób odnieść się inaczej, jak tylko poprzez wyrażenie troski i obawy o dalsze prawidłowe i sprawne funkcjonowanie Państwa, w tym o działanie jednostek samorządu terytorialnego.

Wskazać bowiem należy, iż zakres proponowanych zmian znacząco wykracza poza cel, któremu przyświeca projekt ustawy. Projektodawca zdecydował się na zastosowanie narzędzi i środków, które w sposób nadmierny ingerują i ograniczają swobodę wykonywania pracy zawodowej, a także istotnie ograniczają prywatność osób pracujących w instytucjach publicznych znajdujących się w zasięgu oddziaływania w/w projektu.

Poważne wątpliwości budzi zaostrenie zapisów ograniczających możliwość podejmowania dodatkowych zajęć przez osoby pełniące funkcje publiczne. Projekt ustawy wprowadza bowiem m.in. zakaz bycia członkiem organu zarządzającego stowarzyszenia lub fundacji posiadających możliwość prowadzenia działalności gospodarczej, a więc możliwość jedynie potencjalną. Zwrócić należy uwagę na to, że zapis o możliwości prowadzenia działalności gospodarczej może posiadać nieograniczona ilość stowarzyszeń lub fundacji, a faktycznie taką działalność mogą prowadzić tylko niektóre z nich. Przedmiotowe regulacje wprowadzają nadmierną restrykcyjność w zakresie swobody podejmowania dodatkowych zajęć przez osoby pełniące funkcje publiczne. Podobnie należy ocenić zapis dotyczący zakazu bycia zatrudnionym lub wykonywania w spółce prawa handlowego lub innych podmiotach prowadzących działalność gospodarczą na jej rzecz jakichkolwiek odpłatnych zajęć. Z uwagi na szeroki zakres podmiotów, do których przepis ma zastosowanie, wprowadzenie takiej regulacji jest nieadekwatne do celu ustawy.

Równie krytycznie należy się odnieść do regulacji projektu w zakresie dotyczącym zasad i środków ochrony sygnalistów. Jeżeli chodzi o prawne aspekty tychże zapisów, to w istocie naruszają one przepisy dotyczące ochrony danych osobowych, poprzez informowanie pracodawcy o nadaniu zgłaszającemu statusu sygnalisty. Poza tym przepisy uzależniają nadanie statusu sygnalisty od decyzji prokuratora, a przez to czynią go de facto faktycznym dysponentem stosunku pracy sygnalisty (np. w zakresie wyrażania zgody na zmianę warunków umowy o pracę, czy też jej rozwiązanie). Jako niezasadne należy uznać całkowite pozbawienie pracodawcy możliwości zwolnienia sygnalisty z pracy, gdyż zakaz ten obejmuje również sytuacje ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych, a więc, np. umyślnego działania na szkodę pracodawcy. Pozbawienie pracodawcy możliwości bezpośredniej reakcji na takie zachowania należy ocenić jako nieracjonalne i nieuzasadnione, również w kontekście celu, który zamierza osiągnąć projektodawca. Poza kontekstem prawnym, również istotny będzie oczywisty negatywny wpływ tychże zapisów na stosunki społeczne w zakładzie pracy, co jedynie podkreśla konieczność dokonania gruntownych zmian w zarysowanym obszarze.

Nie do pogodzenia z polskim, ale także i europejskim systemem prawa pozostają również zapisy dotyczące składania oświadczeń majątkowych przez osoby zatrudnione w instytucjach państwowych, rządowych, czy też samorządowych, a które nie zajmują, ani też nie pełnią funkcji decyzyjnych, tzn. związanych chociażby z gospodarowaniem mieniem, wydawaniem decyzji administracyjnych etc. Proponowane zmiany należy ocenić krytycznie, jako naruszające konstytucyjne prawo tychże osób do ochrony ich życia prywatnego, a także międzynarodowe standardy ochrony prywatności. Zakładany przez ustawodawcę cel można niewątpliwie osiągnąć w inny sposób aniżeli przewidziany w projekcie, to jest w sposób mniej dotkliwy dla obywateli wykonujących swą pracę w instytucjach publicznych na rzecz i dobro poszczególnych obywateli.

Rozważając skutki wprowadzenia powyższych rozwiązań do polskiego porządku prawnego wskazać należy chociażby na wysoce prawdopodobny spadek zatrudnienia w poszczególnych instytucjach, z uwagi na obawę większości pracowników związaną z koniecznością ujawnienia nie tylko całego majątku osobistego, ale także majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową. Z drugiej strony niewątpliwie nasili się i pogłębi już zidentyfikowany problem związany z rekrutacją nowych pracowników do pracy w instytucjach publicznych. Spadkowi zainteresowania pracą w sektorze publicznym z pewnością nie będzie sprzyjała informacja przekazywana kandydatom ubiegającym się o dane stanowisko, iż wraz z podjęciem zatrudnienia będą zobowiązani do złożenia oświadczenia majątkowego, ze wszystkimi konsekwencjami związanymi z jego niewłaściwym wypełnieniem. Niedobór profesjonalnej kadry, wykonującej zadania na rzecz Państwa i jego obywateli, z całą pewnością nie wpłynie korzystnie na dalszy rozwój kraju.

Nie można również wykluczyć, że zaproponowane rozwiązania mogą zwiększyć wśród obywateli poczucie zagrożenia dotyczącego ich mienia, co wiąże się z koniecznością przekazywania szczegółowych informacji o stanie majątku poszczególnych osób (w tym corocznie o przysporzeniach majątkowych powyżej 1000 zł). Pracownicy, których oświadczenia majątkowe będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, zobowiązani zostaną do szczegółowego wskazania posiadanych ruchomości i nieruchomości, co może znaleźć negatywne odzwierciedlenie w poczuciu bezpieczeństwa nie tylko ich, ale i też rodzin czy też osób z nimi zamieszkujących. Nie do zaakceptowania jest wprowadzanie takich rozwiązań prawnych, których skutkiem byłoby narażenie obywateli na jakiegokolwiek niebezpieczeństwo, dlatego Sejmik Województwa Małopolskiego zwraca uwagę na pilną potrzebę zmiany projektowanych zapisów.

W związku z powyższym Sejmik Województwa Małopolskiego zwraca się do Prezesa Rady Ministrów, Posłów i Senatorów oraz Prezydenta RP o rozważenie w procesie wprowadzania przedmiotowych zmian, mając na uwadze to, by osiągnięcie zamierzonego przez projektodawcę celu mieściło się w granicach prawa i nie naruszało oraz nie ingerowało w sposób wykraczający poza taką potrzebę w ochronę życia prywatnego i zawodowego osób zatrudnionych w instytucjach publicznych.

Otrzymują:

1. Prezydent RP,
2. Marszałek Sejmu RP,
3. Marszałek Senatu RP,
4. Prezes Rady Ministrów RP,
5. Minister Koordynator Służb Specjalnych.

Do wiadomości:

1. Marszałkowie Województw.